

Kratko baši specialno gimnazikani škola 2013

Ki specialno gimnazikani škola (gymnasiesärskolan) e sikljovnenge so isi olen angledžajbaskoro pharipe, olenge dela pe jek šukar osnova kaj te šaj te studirinen ponodori, te roden buti hem te šaj te len jek aktivno kotor ko društvo. Plus odova i specialno gimnazikani škola dela šaipa te šaj manuš te džal angle.

I edukacia ka stimulirinel baši socialno zaedništvo hem ka barakerel e sikljovnengoro zoralipa bašo korkoruno ja pale zaedničko e javerencar te sikljol, te sikljol hor hem te koristinel plo džaniba. Odoleske i specialno gimnazikani škola tani but fleksibilno kaj te šaj o sikljovne/učenikia te razvinen pe so poviše so šaj sar so terdžola ko educiribaskoro cili.

E specialno gimnaziakoro školakoro programi

I specialno gimnaziakiri škola tani kerdi kotar nacionalno programi hem individualikano programi. O nacionalno programi tano:

Programi baši administracia, trgovina hem sar kerela pe buti e šejencar

I specialno gimnaziakiri škola tani kerdi kotar nacionalno programi hem individualikano programi. O nacionalno programi tano:

Programi baši administracia, trgovina hem sar kerela pe buti e šejencar

E sikljovnenge dela pe osnovno džaniba baši administracia, trgovina hem sar kerela pe buti e šejencar. Akaja edukacia/sikljøjbe pripreminela e sikljovnen te šaj ola te keren ko primer ednostavna administratikane buča, praktično reklamiribe hem ednostavno dokumentiribe. Ko akava sikljøjbe o sikljovne razvinena plo šaipa bašo servis hem barakerena pumaro šaipa te komunicirinen hem te keren buti e mušterienar.

O programi baši estetikani buti

E sikljovnenge dela pe osnovno džaniba baši estetikano butikeribe hem bašo estetikane forme. Ko akava programi o sikljovne probinena te komunicirinen slikencar, tekstea hem zvukoja. O sikljøjbe ko akava programi nane ole disavo smeri ko disavo specialno zanati ama akava programi trebela te pomožinel kaj te šaj o sikljovno te kerel razna umetnička proektia hem te produžinel te studirinel estetika ja pale te kerel buti estetikaja. Akava džaniba šaj te koristinel pe te šaj te kerel pe buti ko angloškole/vrtičia hem ko fritisia e čhavenge.

O programi bašo zgrade, objektia hem gradba

E sikljovnenge dela pe osnovno džaniba bašo zgrade, objektia hem gradba. Akava sikljøjbe pripreminela e sikljovnen te šaj ola ko primer te keren buti popravkencar hem održibaja e zgraden ja pale te keren buti e phuvaja hem te ikeren o parkia.

O programi bašo automehanka hem sar kerela pe buti e robaja

E sikljovnenge dela pe osnovno džaniba baši automehanka keribe buti e robaja. O sikljøjbe pripreminela e sikljovnen te šaj ola ko primer te kerakeren jek verda hem mašina, te thoven o verdia avrial hem andral, te vozinen veljuške. Ko akava sikljøjbe o sikljovne razvinena plo šaipa bašo servis hem barakerena pumaro šaipa te komunicirinen hem te keren buti e mušterienar.

Programi bašo vastengoro zanati hem produkcia

E sikljovnenge dela pe osnovno džaniba bašo vastengoro zanatengiri istoria, baši vastengiri zanatengiri tehnika hem produkcia Ko akava sikljøjbe o sikljovne sikljona hem sar te koristinen o halatia hem e keribaskere metodia hem sikljona te razvinen džaniba bašo matriali so koristindža pes ko akale zanateskoro programi.

Programi bašo hoteli, restoranti hem furuna

E sikljovnenge dela pe osnovna džaniba bašo hoteli, restoranti hem furuna. Akava sikljøjbe pripreminela e sikljovnen te keren buti ko primer ko furune, slatkare, e higienaja hajbaskere bučencar, mestibe o hajbe, keribe hajbe hem hoteleskere servisea. Ko akava sikljøjbe o sikljovne razvinena plo šaipa bašo servis hem barakerena pumaro šaipa te komunicirinen hem te keren buti e mušterienar.

Programi bašo sastipa, arakhiba hem dikhiba

E sikljovnenge dela pes osnovna džaniba bašo servis hem arakhibe ko slobodnovremeskoro arakhibaskoro sektori. Akava sikljøjbe pripreminela e sikljovnen te šaj te keren buti ko primer saste hajbaja hem sstipaja, arakhibaskiri hem dikhibaskiri buti. Ko akava sikljøjbe o sikljovne razvinena plo šaipa bašo servis hem barakerena pumaro šaipa te komunicirinen hem te keren buti e javere manušenar.

O programi bašo društvo, natura hem čhib

Akava programi sikavela e sikljovnen angleder sa bašo društvoskoro džaniba hem čhib. Plus odova isi šaipa manuš te studirinel pohor studie ja pale te buvljarel plo džaniba baši media hem trujalipe/okolina.

O programi bašo veš, phuv hem životinje

E sikljovnenge dela pe osnovna džaniba baši ntura, okolina hem naturakoro koristibaskiri tehniks. Akava sikljøjbe pripreminela e sikljovnen te keren buti e phuvaja, te kerel pe buti avri, e bučencar so bajrona ki natura, sar trebel te ovel ki natura kaj te šaj te bajron o buča hem bašo životinje. Ko akava sikljøjbe o sikljovne razvinena plo šaipa bašo servis hem barakerena pumaro šaipa te komunicirinen hem te keren buti e manušenar.

O predmetia

Ko jek pherdo nacionalno programi o sikljovne sikljona bašo sakova programi 2500 poenia ko sa o predmetia. Isi disave predmetia so sa o sikljovne ki gimnazija sikljona odola tane: anglikani čhib, estetika, butikeribe, istoria, sporti hem sastipa, matematika, naturikano džaniba, religiakoro džaniba, društvoskoro džaniba hem švedikani čhib ja pale švedikani sar dujto čhib.

Osim kotar o zaednička predmetia ko sakova programi isi disave programikane zaednička predmetia so sakova siljovno sikljola ko disavo specifično programi. Ola kerena odova programi te ovel specifično. Plus odova ko sakva programi isi isi razna kursia bašo jekhe programeskoro hor sikljojbe. O cili asavke programeskere horsikljobjaja tano o sikljovne te sikljon poviše bašo disavo zanati ja pale predmeti.

Sa e predmeten ki specialno gimnaziakiri škola isi olen jek predmetengoro plani (āmesplan). E predmetengoro plani opisinela so isi sakone predmete ja pale kurse, hem so trebena te džanen o sikljovne keda ola ka oven gotova e predmetea. Ko sikljojbe khuvela hem jek individualikano biribe. Odova tani i škola so odlučinela save kursia šaj o sikljovno te birinel ko individualikano biribe, ama sarinen isi pravo te sikljon jek kursi bašo sporti hem sastipa hem bašo konzumiribaskoro džaniba.

Ocenengiri skala

Ko nacionalno programia bašo sakova završimo kurši čhivena pe ocene. Tej manuš priznajmo tegani dena pes o ocene E, D, C, B ja pale A. I najbari ocena tani A a i najteluni tani E.

Te na uspejneta manuš te džanel baši ocena E tegani na dela pes nisavi ocena.

E specialno gimnaziakiri školakiri buti sikavela dali jek sikljovno šaj te kerel normalno ple školakiri buti

Sa o sikljovne ko nacionalno programi kerena jek specialno gimnazijakiri školakiri buti (gymnasiesärskolearbete). Odova trebela te pasujnel e programeskere cilea hem e sikljovneskere sikljojba.

E specialno gimnaziakiri školakiri buti ka sikavel kaj o sikljovne šaj te keren normalno pli buti ko disavo zanati. Odoleske manuš kerela specialno gimnaziakiri školakiri buti ko krajo kotar o sikljojbe.

O sikavno proceninela e specialno ginaziakiri školakiri buti hem vakerela dali manuš nakhela ja pale na. Baši jek priznajmi specialno gimnazijakiri školakiri buti dela pes i ocena E. O sikljovno te na uspendža te resel o cili tegani o sikavno/učiteli na čhivela nisavi ocena.

Sikljøjbe ko bučakoro than

Sikljøjbe ko bučakoro than (Arbetsplatsförlagt lärande (APL)) značinea kaj o sikljovne sikljona ko jek bučakoro than avri kotar i škola. Jek sikljovno soj tano ko jek APL oleske/olake dela pe zanateskoro džanibe, sikljola e bučakiri kultura hem ovela jek kotar kotar zaedništvo ko jek bučakoro than. Odoleske o APL tano jek važno kotar ko sikljøjbe ko sa o nacionalna programia. Sa o sikljovne so džana ko nacionalno programia mora te džan ko sikljøjbe ko bučakoro than najhari 22 kurke.

Praktikano sikljøjbe

Ko nacionalno programi manuše šaj tet ovel praktikano sikljøjbe. Tegani manuš džala najhari ekvaš kotar o sikljøjbaskoro vreme ko jek ja pale duj bučakere thana. Jek praktikano sikljøjbe tano isto vredno sar jek sikljøjbe so ovela ki škola.

O individualikane programia

Okola sikljovne so našti te džan ko nacionalno programia ola šaj džana ko individualikane programia. Ko individualikane programia isi akala tema predmetia (ämnesområden):

- Estetikani buti
- Kherutno hem konzumiribaskoro džaniba
- Sporti hem sastipa
- Natura hem trujalipa
- O individi hem o društvo
- Čhib hem komunikacia.

Plus odova e sikljovne šaj te ovel hem praksa te pasujnela e sikljovneske.

Jekhe predmete šaj te ovel kotora kotar javera predmetia. Bašo sakova predmeti isi jek temakoro predmeteskoro plani (ämnesområdesplan). Ov opisinel a cili e sikljobaja hem o cili bašo odova so trebela te siklnjol o sikljovno.

Ko than e ocenenge, o sikavno proceninela e sikljovnenskoro džanibe ko zavisnost kotar kotar odova so rodela pe bašo osnovno džanibe hem bašo hor džanibe. Ko asavko način o sikavno prilagodinela o uslovia posebno bašo sakova sikljovno palo oleskere šaipa. Ko jek individualikano programi manuš šaj te kombinirinel o predmetia kotar o nacionalno programi hem kotar temakere predmetia. Odova tano o direktori so odlučinela baši kombinacia.

Studiribaskoro plani bašo sakova sikljovno

Sa o sikljovne so džana ki specialno gimnaziakiri škola, isi olen plo studiribaskoro palni. Othe isi informacia bašo

- Savo programi džala o sikljovno
- O kursia ja pale e temakere predmetia so ka siklnjol o sikljovno
- Dali o programi tano pherdo, tiknjardo ja pale barakerdo
- Save kursia khuvana ko pherdo programi
- Save kursia isi avri kotar o pherdo programi
- Save kursia isi ko tiknjardo programi hem save kursia ikaldže pe.

Specialno gimnaziakoro ocenengoro ljiil

Palo sikljombe ko nacionalno hem ko individualikano programi dela pe e sikljovnege specialno gimnaziakoro ocenengoro ljiil. Odova opisinela save džaniba hem iskustvo isi e sikljovne kotar i specialno gimnazia hem othe isi informacia bašo

- programi
- temakere predmetia ja kursia so sikljilo o sikljovno
- ocene
- e sikljovneskoro zanateskoro sikljombe ja pale praksa
- specialno gimnaziakiri buti.

Gimnaziakoro introdukciakoro programi (IM)

O sikljovne so džana ki osnovno specialno škola ola šaj te džan ko disave indrodukciakere programia, zanatengiri indrodukcvia, individualikani alternacia hem čhibjakiri indrodukcia. E indrodukciakoro programi ka del e sikljovnenge jek nevo šaipa.

Zanatengiri indrodukcia

Zanatengiri indrodukcia tani sa e ternenge so nane olen dovolno bare ocene te šaj te khuven ko jek zanatengoro programi. E sikljovnenge dela pe jek zanatikano sikljojbe so ločharela olenge te šaj te khuven džigde ki buti ja pale te šaj te studirinen ko jek zanateskoro programi.

Individualikani alternacia Individuellt alternativ

I individualikani alternacia pripreminela e sikljovnen bašo jek javer sikljojba ja pale baši javer buti. Akava sikljojbe kerela pe ko zavisnost kotar sakone sikljovneskoro šaipa hem ov tano kerdo e ternenge so na pherena o uslovia bašo nacionalno zanatengoro programi.

Čhibjakiri indrodukcia

E čhibjakiri indrodukcia tano jek sikljojbe kori so isi but švedsko čhib bašo okola terne so nane but vreme ki Švedia. Pali čhibjakiri indrodukcia o sikljovne šaj džana ponodori ko javer sikljojbe , ko primer ko jek javer indrodukciakoro programi.

O sikljovne so isi olen angledžajbaskoro pharipe ja godžakiri povreda

O sikljojbe ki specialno gimnazia tano e ternenge so činadže i osnovno škola ja pale i osnovno specialno škola hem so nane olen uslovia bašo gimnaziakere džanibaskoro rodibe odoleske so isi olen angledžajbaskoro pharipa ja pale godžakiri povreda.

Kaj te šaj te dikhel dali jek sikljovno perela ki akaja grupa tegani i komuna kori manuš so bešela kerela jek istraga bašo jek pedagogikano, psihologikano, medicinikano hem socialno procenibe. Akaja istraga tani sars ar osnova kaj te šaj i komuna te anel rešenje dali o sikljovno perela ki akaja grupa ja pale na.

E sikljovnenge ki specialno gimnazia dela pe najhari 3 600 sikljojbaskere sahatia sakova sahat tano 60 minutia, akala sahatia ulavena pe ko štar sikljojbaskere berša. E školakoro šeralo manuš (i komuna ja pale javer manuš) odlučinela bašo kobor sikljojbaskere sahatia ka ovel ko sakova kursi hem ko sakova temakoro predmeti.

ISBN: 978-91-7559-001-1
Valokuvat: Michael McLain

Skolverket